

4

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi: MD-5A120502
2020 yil "28" 08

ILMIY TADQIQOT METODOLOGIYASI

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Gumanitar soha
Ta'lim sohasi:	120000 –Gumanitar fanlar
Mutaxassislik:	5A120502 –Sharq falsafasi va madaniyati

	Axborot manbaalari
	23. www.lex.uz . 24. www.gov.uz . 25. www.library.ziynet.uz . 26. www.faylasuf.uz . 27. http://booksss.ru/filosofiya/Slovar_Philosof.rar 28. http://www.philosophy.ru Библиотека Института философии. 29. https://www.yandex.ru/search/?lr= Кузьменко Г.Н., Отюцкий Г.П. Философия и методология науки. Учебное пособие. – М.:ЮРФЙТ. 2016.
7.	Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2020 yil "29" 08 dagi 4 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2020 yil "29" 08 dagi 452 - sonli buyrug'i bilan ma'qullangan fan dasturlarini tayanch oliy ta'lim muassasasi tomonidan tasdiqlashga rozilik berilgan.
8.	Fan/modul uchun mas'ul: D.A.Pulatova - TDSHU, «Sharq falsafasi va madaniyati» kafedrasini mudiri, falsafa fanlari nomzodi, professor
9.	Taqrizchilar: Ramatov J.S.– TTYMU «Ijtimoiy-gumanitar fanlar» kafedrasining mudiri, falsafa fanlari doktori, professor; R.R. Karimov - UzMU «Falsafa va mantiq» kafedrasini dotsenti, falsafa fanlari nomzodi, dotsent.

Fan/modul kodi 5AITM114		O'quv yili 2020-2021	Semestr 1	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi	60		60	120
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad – magistrantlarga ilmiy tadqiqotni tashkil etish, uning maqsadi va vazifalari, usullarini to'g'ri tanlash; falsafiy metodologiyaning mazmuni va mohiyati bo'yicha nazariy bilimlarni o'rgatish va amaliyotda tatbiq etish konikmalarini shakllantirishdan iborat. Fanning vazifasi – ilmiy tadqiqot ishini tayyorlash jarayonida muammoni to'g'ri qo'yish, uning yechimini topish maqsadida ilmiy bilish shakllari va usullarini aniqlashning; falsafiy matn bilan ishlashda germenevtik va komparativistik metodlardan foydalanishning, shuningdek olimning ijtimoiy va kasbiy mas'uliyatining ahamiyatini ochib berishga qaratilgan. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. «Ilmiy tadqiqot metodologiyasi» fanining predmeti, maqsadi va vazifalari Metodologiya, ilmiy tadqiqot metodologiyasi tushunchalari. Ilmiy faoliyatning o'ziga xosligi. Fan tushunchasi. Fanning ijtimoiy funksiyalari. Fan rivojining asosiy qonuniyatlari. Ilmiy tadqiqotlar tasnifi. Fundamental va amaliy tadqiqotlar. Innovatsion tadqiqotlar. Fan va ishlab chikarish alokadorligi, vorisiylik va novatorlik. 2-mavzu. Ilmiy bilim va ilmiy faoliyat ijtimoiy-tarixiy hodisa va madaniyat elementi sifatida Ilm-fanni rivojlantirishning asosiy omillari. Fan tarixida evolyutsiya va inqiloblar. Fan metodologiyasi va falsafasida paradigmalarning o'zgarishi. Bilimning ijtimoiy-madaniy shart-sharoitlarga bog'liqligi. Ilmdagi qadriyatlarda ijtimoiy-madaniy shart-sharoitining namoyon bo'lishi. Fan				

falsafasida qadriyat kategoriyasi. Ilmiy bilishda qadriyatlar va tanlov masalasi. Olimning professional va ijtimoiy mas'uliyati.

3-mavzu. Kognitiv faoliyatning tuzilishi, uning ilmiy bilimdagi xususiyatlari. Ilmiy bilim shakllari

Reprezentatsiya ilmiy bilimda kognitiv operatsiya sifatida. Tasniflash bilim faoliyatining umumiy tartibi sifatida. Talqin qilish - bilimlarning asosiy xususiyati. Konvensiya (kelishuv) - bilim va muloqotning universal tartibi. Uning ilmiy bilimdagi roli. Ilmiy bilim shakllari: kategoriya, qonun, g'oya, muammo dalil, gipoteza (faraz), ilmiy nazariya.

4-mavzu. Ilmiy tadqiqotning boshlanishi. Ilmiy muammo va muammoli vaziyat

Muammo ilmiy bilim shakli sifatida. Muammoli vaziyatning xususiyatlari. Muammo yechimining topilishi ilmiy bilim rivojining asosiy sharti sifatida.

K.Popporni muammoning o'rni va roli haqida. Muammolar va muammoli vaziyatlarning umumemetodologik va ijtimoiy-madaniy asoslari. Gumanitar bilimlarda muammolarni shakllantirishning xususiyatlari. Bilimni muammolashtirish va savol-javob protseduralari.

5-mavzu. Ilmiy tadqiqotda dalil, gipoteza (faraz), prognoz va intuitsiya

Ilmiy faraz tushunchasi. Ilmiy faraz shartlari. Gipotezani tasdiqlash yoki inkor etishda dalilarning o'rni. Ilmiy bashorat va prognoz. Ilmiy tadqiqotda ratsionallik va irratsionallikning namoyon bo'lishi. Intuitsiya va uning ilmiy faoliyatda tutgan o'rni.

6-mavzu. Ilmiy tadqiqotda nazariyaning o'rni

Ilmiy nazariya tushunchasi va tuzilmasi. Ilmiy nazariyaning asosiy vazifalari. Ilmiy nazariyaning namoyon bo'lish shakllari. Ilmiy nazariyani shakllantirishda induktiv, deduktiv va deduktiv-gipotetik bilish usullarining ahamiyati. Ilmiy nazariyani shakllantirishning asosiy mezonlari.

образы. Учебное пособие. — М.: Прогресс-Традиция, 2006.

Qo'shimcha adabiyotlar

5. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini
6. birgalikda barpo etamiz. —T.: O'zbekiston, 2016.
7. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash — yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi.—T.: O'zbekiston, 2017.
8. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. —T.: 2017.
9. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan quramiz. —T.: O'zbekiston, 2017.
10. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. —T.: O'zbekiston, 2018.
11. Мирзиёев Ш.М. Нияти улуг халкнинг иши ҳам улуг, ҳаёти ёруғ ва келажаги фаровон бўлади. —Т.:Ўзбекистон, 2019.
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. www.press-service.uz/uz/lists/view/1371
13. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha harakatlar strategiyasi// <https://www.lex.uz>
14. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzurida O'zbekistondagi Islom madaniyati markazini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida// www.press-service.uz/uz/lists/view/688
15. Yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish, ularning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish bo'yicha muhim vazifalar belgilab berildi (Besh tashabbus)//<http://www.uz.uz/uz/politics/prezident-yeshlar-manaviyatini-yuksaltirish-ularning-b-sh-va-19-03-2019>
16. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat—yengilmas kuch. —T.:Ma'naviyat, 2008.
17. Karimov I.A. O'rta asrlar Sharq allomalari va mutafakkirlarining tarixiy merosi, uning zamonaviy sivilizatsiya rivojidagi roli va ahamiyati. —T.: O'zbekiston, 2014.
18. Pulatova D., Fayzixo'jayeva D. Mantiq. —T.:TDSHI, 2013.
19. Богданов Е.В. Философская герменевтика: история и современность: Текст лекций/ СПбГУАП. СПб., 2002.
20. Гадамер Х.-Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики. М.: Прогресс, 1988.
21. Микешина Л.А. Философия науки: Эпистемология. Методология. Культура. Учебное пособие. М.:— «Издательский дом Международного университета в Москве».2006.
22. Шлейермахер Ф. Герменевтика. Спб.: «Европейский Дом». 2004.

	usul va vositalari. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3.	V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida magistrant: • metodologiya, ilmiy tadqiqot metodologiyasi tushunchalari, ilmiy faoliyatning o'ziga xosligi, fan rivojining qonuniyatlari, ilmiy tadqiqotlarning tasnifi, ilm-fanni rivojlantirishning asosiy omillari, olimning professional va ijtimoiy mas'uliyati <i>haqida tasavvurga ega bo'lishi</i>; • kognitiv faoliyatning tuzilishi, uning ilmiy bilimdagi xususiyatlarini, ilmiy bilim shakllari, darajalari, usullari va tamoyillarini, ijtimoiy-gumanitar bilimlarning xususiyatlarini, falsafiy fikr yuritish usullarini <i>bilishi va ulardan foydalana olishi ko'nikmalariga ega bo'lishi</i>; • Sharq falsafasi va madaniyati mutaxassisligi bo'yicha ilmiy tadqiqotlarni tashkil etishda muammoning dolzarbligini aniqlash, muammoni shakllantirish, uning yechimini topish maqsadida ilmiy bilish shakllari va usullarini aniqlash; falsafiy matn bilan ishlash <i>malakalariga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	VII. Kredirlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar 1. Илмий тадқиқот методологияси. Ўқув қўлланма. –Т.:ЖИДУ, 2014. 2. Shermuhamedova N. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. Darslik. –Т.: Universitet, 2015. 3. Кузьменко Г.Н., Отюцкий Г.П. Философия и методология науки. Учебное пособие. – М.:ЮРФЙТ. 2016. 4. Алексеев А.П. Философский текст: идеи, аргументация,

7-mavzu. Ilmiy bilim darajalari, usullari va tamoyillari Ilmiy bilimning empirik va nazariy darajalari. Empirik darajadagi bilim shakllari va usullari. Empirik darajaning bilish usullari va shakllari: ob'yektni ajratish va o'rganish, bilimlarni qayta ishlash va tizimlashtirish. Nazariy darajadagi bilim usullari va shakllari. Ideallashtirish ob'yektni qurish va tadqiq qilish usullari. Ilmiy bilimning asosiy tamoyillari. 8-mavzu. Zamonaviy fan metodologiyasida tizimli yondashuv Tizim va tizimlilik, tizimli uslub tushunchalari. Ilmiy tadqiqotda tizimli yondashuvning ahamiyati. Tizimli yondashuvda farazni isbotlash yoki rad etish. Tizimli tahlil tushunchasi. Tizimli tahlil bosqichlari. Model tushunchasi. Modellashirish va uning turlari. 9-mavzu. Ijtimoiy-gumanitar bilimlarning xususiyatlari Gumanitar bilimlar muammo sifatida. Tabiatshunoslik va ijtimoiy fanlarning umumiy va o'ziga xos tomonlari. Matnning falsafiy va uslubiy tahlili gumanitar bilimning o'ziga xosligini asosi sifatida. Gumanitar bilimda makon, vaqt, xronotop. Axborot kompyuter texnologiyalari va yangicha fikrlashning bilish faoliyatida tutgan o'rni. Axborot texnologiyasini uzlashtirishning ilmiy tadqiqot faoliyatiga ijobiy ta'siri. 10-mavzu. Falsafa bilim turi sifatida. Falsafiy fikr yuritish usullari Falsafa usullari. Falsafiy muammoning o'ziga xosligi. Talqin qilish falsafiy uslub sifatida. Falsafiy bilimlarning haqiqatligi. Sinergetika yangi paradigma sifatida: o'z-o'zini tashkil qilish, ochiq tizimlar, chiziqsizlik. 11-mavzu. Falsafiy matnning konsepsiyasi va o'ziga xosligi Matn tushunchasi. Falsafiy matn va boshqa matn turlari o'rtasidagi farq: badiiy, diniy, ilmiy. Falsafiy matn mavzusi. Falsafiy matnning tuzilishi. Falsafiy matnni aniqlash. Matn va uning qismlari. Falsafiy matnning	

tipologiyasi: mavzu bo'yicha, tarixiy va madaniy an'analarga muvofiq, oqilona asoslash turiga qarab.

12-mavzu. Matnni talqin qilish

Matnning semantik, mazmuni va ma'nosiga qarab tuzilishi. Talqin tushunchasi. Matndagi ma'lumotlar: aniq va yashirin. Aniq va yashirin axborotni topish. Matndagi yashirin axborot turlari.

Argumentlashning tizimli modeli falsafiy matnlarni talqin qilish usuli sifatida.

13-mavzu. Falsafiy hermenevtika

Hermenevtik g'oyalarning rivojlantirish tarixi. V. Diltey va falsafiy hermenevtikaning boshlanishi. E. Gusserl fenomenologiyasining hermenevtikaga ta'siri. M. Heidegger falsafasi: hermenevtikani ontologiyaga aylantirish. H.-G. Gadamer hermenevtikasi. Y. Habermas va K. O. Apelning X. G. Gadamer bilan baxs-munozarasi. P. Rikerning metodologik sintezi.

14-mavzu. Ilmiy tadqiqotni tashkil etish

Sharq falsafasi va madaniyati mutaxassisligi bo'yicha ilmiy tadqiqotlarni tashkil etish bosqichlari. Ilmiy tadqiqot dasturini tuzish. Ilmiy tadqiqotga qo'yiladigan talablar. Muammoning dolzarbligini aniqlash. Muammoni shakllantirish. Tadqiqot mavzusining ob'yekti va predmetini belgilash.

Adabiyotlar va manbalar bilan ishlash. Bibliografiya tushunchasi. Elektron kutubxona va undan ilmiy tadqiqotni tashkil etishda foydalanish. Ilmiy tadqiqotni rasmiylashtirish va unga qo'yiladigan talablar.

III. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi faninning predmeti, maqsadi va vazifalari.
2. Ilmiy bilim va ilmiy faoliyat ijtimoiy-tarixiy hodisa va madaniyat elementi sifatida.
3. Kognitiv faoliyatning tuzilishi, uning ilmiy bilimdagi xususiyatlari. Ilmiy bilim shakllari.
4. Ilmiy tadqiqotning boshlanishi. Ilmiy muammo va muammoli vaziyat.

5. Ilmiy tadqiqotda dalil, gipoteza (faraz), prognoz va intuitsiya.
6. Ilmiy tadqiqotda nazariyaning o'rni.
7. Ilmiy bilim darajalari, usullari va tamoyillari.
8. Zamonaviy fan metodologiyasida tizimli yondashuv.
9. Ijtimoiy-gumanitar bilimlarning xususiyatlari.
10. Falsafa bilim turi sifatida. Falsafiy fikr yuritish usullari.
11. Falsafiy matnning kontseptsiyasi va o'ziga xosligi.
12. Matnni talqin qilish.
13. Falsafiy hermenevtika.
14. Ilmiy tadqiqotni tashkil etish.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Fan rivojining qonuniyatlari.
2. Ilmiy bilishda vorisiylik va novatorlik.
3. Fanni rivojlantirish omillari va modellari.
4. Tabiiy va ijtimoiy-gumanitar fanlardagi ilmiy inqiloblarning xususiyatlari.
5. Ilmiy bilim shakllari.
6. Dalil - ilmiy tadqiqotning boshlanishi.
7. Ilmiy muammo va muammoli vaziyat.
8. Ilmiy tadqiqotda dalil, gipoteza (faraz), prognoz va intuitsiya.
9. Ilmiy tadqiqotda nazariyaning o'rni.
10. Ilmiy bilim darajalari, usullari va tamoyillari.
11. Zamonaviy fan metodologiyasida tizimli yondashuv.
12. Ijtimoiy-gumanitar bilimlarning xususiyatlari.
13. Falsafa bilim turi sifatida. Falsafiy fikr yuritish usullari.
14. Falsafiy matnning kontseptsiyasi va o'ziga xosligi.
15. Falsafiy matnni talqin qilish.
16. Hermenevtik g'oyalarning rivojlantirish tarixi.
17. Falsafiy hermenevtikaning shakllanishi.
18. Ilmiy tadqiqotni tashkil etish.
19. Olimning professional va ijtimoiy mas'uliyati.
20. Hozirgi davrda fan va ta'lim sohasidagi korrupsiyaga qarshi kurashning